

regina
Regionális Információk Nőknek, Anyáknak

nőház

**Nőházak, női terek
Magyarországon
2014**

A kiadvány a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával jött létre.
NEA-TF-14-SZ-0067

A kiadvány készítője a
REGINA Alapítvány
Gödöllő
www.reginanet.hu

Tartalom

Előszó.....	2
A NŐHÁZ fogalmának meghatározása.....	4
A NŐHÁZAK működtetésének céljai	6
Működés, működtetési modellek	7
A REGINA NőHáz bemutatása, működése	9
A REGINA NŐHÁZ tevékenységei, szolgáltatási struktúra ..	12
Megállapítások és javaslatok működésre, finanszírozásra vonatkozólag	14
Összegzés.....	17
Felhasznált források	19
Hasznos információk	19
A kiadványban megjelenni kívánt szervezetek	19

Előszó

Tudomásunk szerint 2006-ban az országban elsőként a REGINA Alapítvány nyitott nőházat Gödöllőn. Célunk az volt, hogy egy barátságos, nőket támogató teret hozzunk létre, a városban és a környéken élő nőknek. Akkoriban nagyrészt kisgyermekükkel GYES-en, GYED-en lévő anyák látogattak bennünket. De nemcsak ezt a csoportot szerettük volna megszólítani és elérni. Ahogy egyre többen lettünk, és a gyerekeink is kezdtek növekedni, még fontosabb lett számunkra, hogy megőrizzük aktivitásunkat egyéb területen is. Így a REGINA Alapítvány szervezett és teret adott továbbképzéseknek, klubfoglalkozásoknak, összejöveteleknek, melyek célja a nők önállóságának, önértékelésének megerősítése volt. A nőház folyamatos működtetése túl nagy feladatnak bizonyult. 2008 nyarán, az alapító támogatásával Gödöllőn belül új helyre költöztünk, ahol azóta is tevékenykedünk.

Mindig is örömmel vettünk tudomást újabb női terek létrejöttéről. Véleményünk szerint nőházak működtetése elengedhetetlenül fontos, továbbá hozzájárul egy egységes, egészséges társadalom létrejöttéhez.

Jelen kiadványunkban leírjuk, hogy mi az a nőház, vagy legalább is azt, hogy nekünk mit jelent ez a szó, ez a hely. Korábbi és jelenlegi céljainkat, tevékenységeinket, magát a működést és elképzeléseinket mutatjuk be. Ezáltal is kívánjuk ösztönözni újabb és újabb nőházak létrehozását, és a magyarországi nőházak háálózat minél nagyobb kiteljesedését.

Pilcsik Tünde, elnök
REGINA Alapítvány

Gödöllő, 2014. december

A NŐHÁZ fogalmának meghatározása

A füzet írói előrebocsátják, hogy a meghatározás a saját elgondolásukból fakad. Nem zárja ki, és teljesen elfogadja, hogy az országban működő más női terek másképp definiálják magukat, működésüket.

A NŐHÁZ számunkra egy olyan védett közösségi tér, ahol a nők támogató környezetben foglalkozhatnak gyermekneveléssel, pénzkereső munkájukkal, vagy végezhetik hobbival kapcsolatos tevékenységeiket. Nőknek szóló programok, képzések, tanfolyamok szerveződnek a nőházban, mely nyitott és befogadó minden nő és gyermeke számára.

Van-e különbség a nőházak és az anyaközpontok között? Mivel a nőházak ugyanolyan nyitottak anyáknak és gyermekeknek egyaránt szóló programokra – tehát a programokon gyakran az anyák gyermekeikkel együtt vesznek részt – ezért különbséget csak abban látunk, hogy a nőházak fókusza sokkal inkább a nőknön, anyákon van. Nő pedig nemcsak anya lehet, hanem fiatal, gyermektelen vagy épp már nyugdíjas kort elérő nagymama is. Célunk az, hogy az összes korosztály helyet és teret kapjon nőházunkban.

Külföldi példákat tekintve pedig azt látjuk, hogy igen gyakran a nőházak fogalma egybeesik a „védett ház” fogalmával. Azaz bántalmazott nőknek nyújt titkos menedéket. Ezzel találkoztunk Svájcban egy svájci-magyar közös projekt kapcsán. Ott sokkal specifikusabb egy-egy nőket segítő „nyitott ház” tevékenysége. A specifikusság a nőknek nyújtott szolgáltatások terén értendő. Mi ezzel szemben igyekeztünk egy komplex szolgáltatási palettát nyújtó női közösségi teret létrehozni, ahol jól megfér egymás

mellett a baba-mama klub, feminista filmklub, női kézműves vásár, képzések, tanfolyamok, bolha piac, családi összejövetelek, kertészkedés stb. Az, hogy egy közösségi tér mire alkalmas természetesen függ elhelyezkedésétől, méretétől. Erről majd később írunk.

Holland partnerszervezet látogatása a REGINA NőHázban 2009-ben

A NŐHÁZAK működtetésének céljai

- A különböző helyzetű (beleértve a családi, anyagi helyzetet, de az iskolai végzettséget vagy éppen a szexuális orientációt is) nők összetartásának, szolidaritásának elősegítése,
- A nők helyzetének javítása általában, de kiemelten a párkapcsolati és a családi élettel kapcsolatban,
- Közösségépítés a nők által meghatározott, és a nők igényeire reflektáló módon. Védett, elfogadó és toleráns közösség létrehozása, ahol a nők őszintén megoszthatják egymással problémáikat, tapasztalataikat, sikerélményeiket,
- Közösségi tér, melynek célja, hogy a nők számára HELYET és TERET biztosítson, hogy az általuk választott tevékenységeiket szabadon végezhessék. Egy vállalkozás beindítása előtt itt például felmérhetik a piaci lehetőségeket, kipróbálhatják magukat, mielőtt kilépnének a nyílt vállalkozói és munkaerő-piacra,
- Helyszín biztosítása foglalkozások, képzések, tanácsadások megtartására. Ezeket vagy a teret fenntartó női szervezet/csoport szervezi, vagy pedig a hozzájuk kapcsolódó nők, keresnek helyszínt foglalkozásaiknak,

Működés, működtetési modellek

A térrel és a közösséggel kapcsolatos elvárások összefoglaló jelleggel:

- Központi helyen legyen
- Könnyen megközelíthető a közösség számára
- Minden nő számára nyitott gyermekekkel vagy azok nélkül
- Toleráns, befogadó
- Előre meghirdetett nyitvatartási idővel rendelkezik
- Szolgáltatásait széles körben meghirdeti
- Nők által vezetett, nők által működtetett
- Ajánlott elnevezések: Nőház, Anyaközpont, Nőközpont
- Gender témában, és a gendert érintő problémákban képzett személyzet, ide értve: munkaerő-piaci kérdések, szociális szolgáltatások, nők elleni erőszak, nők elleni strukturális erőszak. Lehetőség szerint az önkéntesek továbbképzése ezekben a témákban
- A nőket érintő, helyi szolgáltatásokról való információ-áramlás biztosítása elsősorban online felületeken keresztül
- Politikai és vallási függetlenség

Stabil, és évek óta működő modellre példa a HOLDAM Egyesület által létrehozott és működtetett HOLDAM Udvar Miskolcon. Ők anyaközpontként definiálják magukat, a lényegét tekintve azonban nincs nagy különbség anyaközpont, és nőház között.

Róluk itt olvashatunk:
<http://www.holdam.hu/>

HOLDAM Egyesület logó, életképek

A REGINA NőHáz bemutatása, működése

A REGINA Alapítvány 2008 óta működtet nőházát Gödöllőn, a Rögös utcában (2006-tól rövid ideig a város másik részén volt a REGINA NőHáz). Ez egy kertes, családi házas városrész. A REGINA NőHázhoz egy 2200 m²-es biokert is tartozik.

A ház hozzávetőleg 100 m² hasznos területű. Két szoba, fürdőszoba, felszerelt konyha és megbeszélésekre is kiválóan alkalmas előtér található itt. Van egy 30 m²-es garázs, melynek nagy hasznát vettük korábban az adományos áruk tárolásakor, és nem utolsósorban a kerti eszközök elhelyezése során is.

A hely varázsa, hogy a gyerekek biztonságban és természetes környezetben futkározhatnak a kertben.

Hátrány viszont, hogy viszonylag kevés autó tud parkolni a ház előtt, nincs közeli tömegközlekedés, ezért gyalogosan kicsit nehézkes megközelíteni. A város központjától 20-25 perces sétával lehet eljutni a REGINA házba.

A tér egyaránt alkalmas közösségi események rendezésére, és irodának is, tekintve az internet elérhetőséget (wi-fi), számítógép használat és nyomtatási lehetőséget is. Projektor, vetítővászon, flip-chart tábla is rendelkezésre áll tréningek kivitelezéséhez.

Humánerőforrást tekintve nem ennyire pozitív a helyzetünk. Fizetett alkalmazott a REGINA Alapítványnál eddig kizárólag pályázati projektekhez kapcsolódóan volt. Ez természetesen azt is feltételezi, hogy valakinek mindig figyelni kell az aktuális pályázati kiírásokat, majd sikeresen pályázni. Az Alapítvány létrejötté óta, eddig maximum 5 fő alkalmazott volt, az utóbbi években 1-2 alkalmazottal dolgoztunk. Meghatározó volt ez a vállalt tevékenységek sokszínűsége szempontjából is.

Több tevékenységünket kapacitás hiány miatt kellett lezárunk. Például a Munka-helyben Program ingyenes tanácsadásait 2013 végén.

Általában elmondható, hogy az Alapítvány – és így a nőház – életében is folyamatos változás, fejlődés volt megfigyelhető. Új tevékenységek színesítették a palettát, miközben egy korábbi tevékenység véget ért. Fontos volt számunkra, hogy mindegyiknek legyen felelőse, gazdája. Akár önkéntes is lehetett, aki felvállalt egy program szervezését, kivitelezését.

A kezdetek óta folyamatosan dolgozunk önkéntesekkel, 5-10 fővel körülbelül. Az önkéntesek menedzselése fontos és felelősségteljes feladat, és legalább 1 fő alkalmazott munkáját igényli. Önkénteseink rendszerint a kismama foglalkozások résztvevőiből kerültek ki, majd képzésekbe bevont nőkből. Egyetemisták, és pályakezdők is voltak közöttük, az utóbbi időben pedig már nyugdíjasok is megkerestek bennünket felajánlva önkéntes munkájukat.

Az aktuális nyitva tartás nagymértékben függ az Alapítvány humán erőforrás kapacitásától, azaz fizetett alkalmazottak létszámától és az önkénteseink rendelkezésre állásától. Ideális esetben folyamatos nyitva tartást tudtunk biztosítani, jelenleg ez heti 1 nap.

A REGINA Alapítvány a REGINA NőHáz működtetésére a helyi önkormányzattól nem kap pénzügyi támogatást. Bevételi forrásunk a „tér értékesítése”. Azaz a közösségi házat kiadjuk tréningeknek, tanácsadóknak, egyéb szolgáltatást végzőknek.

Természetesen nagyon fontos a hatékony információ áramlás szolgáltatásaink és tevékenységeink bemutatására. A REGINA honlap a kezdetek óta működik, és tartalmaz minden aktuális

információt. Különböző tematikus levelezési listákon keresztül pedig közvetlenül juttatjuk el híreinket a célcsoporthoz (női vállalkozói lista, Regina hálózat lista, kismama klub lista, stb.). A facebook közösségi média térhódításával egy időben mi is létrehoztuk a REGINA NŐHáz facebook oldalát. Ezen kívül itt is tematikus jelleggel többféle facebook csoportot és oldalt hoztunk létre az elmúlt években.

A REGINA NŐHÁZ tevékenységei, szolgáltatási struktúra

Ebben a tájékoztató füzetben csak a saját példánkat, tevékenységeinket írjuk le, olyanokat is, amit jelenleg már nem folytatunk. Ettől eltérő programok is fellelhetők a különböző női terek kínálatában, igényektől és lehetőségektől függően.

- Kismama és bébivárási klub keretein belül tematikus foglalkozások, mint például a szoptatást támogató csoport, babahordozó csoport, ölbéli dúdoló
- Ügyfélszolgálat és tanácsadások – „Munka-helyben” program, Zafir Egészségvédelmi Program
- Feminista filmklub havi rendszerességgel
- Garázs bazár és bolha piac havonta 1 alkalommal
- Adományos áruk értékesítése
- Zafir Egészségvédelmi Program eseményei (előadások, tanácsadások, mérések, terápiák)
- Különböző képzések, tréningek szervezése vagy a helyszín biztosítása ezeknek alkalmi jelleggel
- Női vállalkozásfejlesztési klub
- Kerti programok, közösségi komposztálási pont
- Iskolakert program
- Élesztő Klub (egészséges életmód klub)
- Helyi vállalkozók tevékenységeihez tér-használat biztosítása többnyire alkalmi jelleggel
- Nyári napközis gyermektáborok
- Egyéb táborok, például joga tábor
- Termelői vásár

- Közösségi Szolgálat fogadó hely középiskolás diákok számára
- Egyéb külsős programoknak tér biztosítása használati díj fejében

Fogadó tér a REGINA NőHázban

Megállapítások és javaslatok működésre, finanszírozásra vonatkozólag

A gyakorlati tapasztalat egyértelműen azt mutatja, hogy a folyamatos működtetéshez legalább 2 főre van szükség, de ez lehet részmunkaidős alkalmazás is. A két foglalkoztatott munkáját még legalább 2 fő elkötelezett önkéntes kell, hogy segítse. A háznak legalább 3 különálló helyisége kell, hogy legyen, a mellékhelyiségeken kívül (mosdó, WC). 1 szoba a képzésekhez, foglalkozásokhoz, 1 tanácsadó szoba/iroda (ahol a gyerekek foglalkoztatása is történhet egy képzés alatt például), konyha, ahol pár ember kényelmesen elfér.

Ezek nagyon minimális elvárások egy jól működtethető nőház esetében. Ezen kívül még gondoskodni kell olyan média felületek meglétéről, ahol a nőház programjai rendszeresen hirdethetők. Honlap, facebook oldal, média partnerek, levelezési listák, szórólap kihelyezési lehetőségek.

Mint korábban említettük a hely bérlésére vonatkozólag legelőnyösebb megoldás a helyi önkormányzattal való együttműködés. Több önkormányzat rendelkezik kihasználatlan saját ingatlanal. Meg kell vizsgálni, hogy ezek alkalmasak-e nőház működtetésére, és ha igen, akkor mindenképpen tárgyalni érdemes az önkormányzattal a bérlést illetően. Ha nincs szabad ingatlan, akkor az önkormányzat a helyi lakosság igényeit figyelembe véve járuljon hozzá a bérleti díj kifizetéséhez. Vannak jó példák. A miskolci HOLDAM Egyesület előnyös bérleti megállapodást kötött a helyi önkormányzattal a belvárosban lévő (önkormányzati tulajdonú) közösségi házuk működtetését illetően.

A finanszírozás többi részét, azaz munkavállalók bérét, működési

költségeket (vagy egy részét) pedig a legtöbb esetben pályázati projektek fedezik. A pályázati projektforrások azonban nem biztosítják hosszú távon, kiegyensúlyozottan a működést. A civil kezdeményezéseket, és az általuk nyújtott szolgáltatásokat régóta támogató országokban (mint Németország, Franciaország, Svájc, Spanyolország) egy ilyen közösségi ház működtetéséhez nagymértékben hozzájárul az állam vagy a helyi önkormányzat által adott pénzügyi támogatás. Ezen kívül magánszemélyek pénzbeli adománya, és vállalati együttműködésekre alapuló finanszírozási formák is segíthetik a kiegyensúlyozott működést. A szervezet menedzsmentjének folyamatosan dolgoznia kell azon, hogy a finanszírozás legalább 1-2 évre előre biztosítva legyen. Nem könnyű feladat, ezért úgy gondoljuk, hogy a 2 részmunkaidős alkalmazott mellett szükség van egy háttér emberre, egy operatív irányítóira is, optimális esetben ez több főből álló aktív csapat.

A REGINA Alapítvány online elérhető kiadványában a 12. oldaltól egy nőközpont éves működésére vonatkozóan találunk hasznos, informatív táblázatot.

<http://www.reginanet.hu/20022013/regina20022013magyar.pdf>
Hangsúlyozzuk újra, hogy hosszú távon, kizárólag pályázati projekt bevételekre, vagy vállalati támogatásra építve nem lehet biztonsággal fenntartani közösségi teret.

Nagyon fontos feladat Magyarországon, hogy döntéshozói szinten elérjük, hogy a nőházak működtetése állami kormányzati, önkormányzati szinten támogatva legyen, nemcsak elvi, de pénzügyi alapon is. Megteremtve ezzel az esélyegyenlőség alapjait, az erős, összetartó és támogató közösségek létrejöttét, és így ez által egy sokkal kiegyensúlyozottabb, egészségesebb társadalom meglétét.

Anyaközpont találkozó a REGINA NőHázban 2014. október

Összegzés

Egy a REGINA Alapítvány megbízásából 2013-ban készített tanulmány szerint Magyarországon 26 vidéki és 10 budapesti szervezet fejezte ki azon szándékát, hogy készek együttműködni egy hazai nőházak és anyaközpontok hálózat munkájában. További 46 női, vagy nőket érintő témákkal foglalkozó szervezetet sikerült beazonosítani akkor az országban. Ők vagy nem kívántak együttműködni vagy nem készült velük interjú. További 6 szervezet korábban aktív volt, de a felmérés idején már nem működtek. Tehát összességében 88 szervezetről beszélünk. Ez akár soknak is tűnhet, de az esetek többségében sajnos mindennapos aktivitást mutató szervezet csak alig akad köztük. Jelenleg beleértve a REGINA NőHáz működését is.

A tanulmány itt tölthető le:

<http://www.reginakozpont.hu/haz/files/noiterekkutatasfinal.pdf>

A női terek hálózatosodása során létrehoztunk egy „anyaközpontok” levelezési listát. A kiadvány írása során 48 tagja volt a listának, mely örömkre rendszeresen bővül.

Várjuk továbbra is azok jelentkezését, akik információkat, tapasztalatokat szeretnének szerezni vagy továbbadni női terek működtetésével kapcsolatban. A hálózat létrehozásának ugyanis ez az elsődleges célja. Csatlakozási szándékot az info@reginakozpont.hu e-mail címen lehet jelezni. Örömmel küldjük el ezután az online jelentkezési lap linkjét.

Évente egy vagy két alkalommal szervezünk találkozót, mindig más-más szervezetnél.

Az utóbbi években a miskolci HOLDAM Egyesület munkatársainak és önkénteseinek óriási szerepük van abban, hogy az anyaközpont, illetve a női terek hálózat továbbfejlődött hazánkban. Az egyik legdinamikusabban fejlődő szervezet, akik női teret működtetnek ma Magyarországon. Ők szintén részt vállalnak az Anyaközpontok Magyarországi Hálózata honlap, valamint levelezési lista működtetésében.

A formálódó nőházak hálózat nevében köszönjük munkájukat, és minden további női szervezet, csoport munkáját, akik azon dolgoznak, hogy egy erős, célokkal rendelkező női terek hálózat épüljön ki Magyarországon.

Felhasznált források

A REGINA története – A REGINA Modell Program gyakorlati tapasztalatai 2002-2013
<http://www.reginanet.hu/20022013/regina20022013magyar.pdf> (csak online elérhető)
Női terek II. – Nőket segítő vidéki civil hálózat kiépítésének lehetőségei Magyarországon (2013) online is elérhető itt:
<http://www.reginakozpont.hu/haz/files/noiterekkutatasfinal.pdf>

Hasznos információk

Anyaközpontok Magyarországi Hálózata honlapja
<http://anyakozpontok.blogspot.hu/>
Női hálózat projekt honlap <http://noihalozat.blogspot.hu/>

A kiadványban megjelenni kívánt szervezetek

Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség – Női Érdek hazai ernyőszervezet a European Women's Lobby (EWL) tagja,
www.noierdek.hu

REGINA Alapítvány, Gödöllő www.reginanet.hu,
info@reginakozpont.hu

HOLDAM Egyesület – Holdam udvar, Miskolc
www.holdam.hu, holdam@holdam.hu, +36 46 952 280

DAFNÉ - Dél-alföldi Nőkért és Családokért,
Makó emeszombori@gmail.com, +36 30 452 5614

Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete

Háztűz-őrző Központ, Tata www.hasztuzorzo.hu, palotai-ildiko@gmail.com, +36 34 479 347, +36 20 586 8278

Családbarát Város Szociális Szövetkezet – Helló Anyu!
Családbarát közösségi tér és ökokávézó, Budapest VII.
www.helloanyu.hu, liptakorsi@gmail.com, +36 70 383 7211

Írisz Családi Kör, Budapest www.ferencvarosiszulet.eszport.hu/,
iriszcsaladikor@gmail.com, +36 70 546 3053

Anyaha-jó Anyaközpont, Budapest
anyahajo.kozpont@gmail.com, +36 20 404 9848

Közelítő Anyaközpont, Dunakeszi 70/312-1952,
facebook oldal: Dunakeszi Anyaközpont

Fészek Kör, Körmend +36 30 245 3606,
fentose@gmail.com, facebook oldal: Körmendi Fészek Kör

Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetsége,
Békéscsaba www.sos505.hu, lesziroda@gmail.com,
+36 30 670 1709 **Lelki Elsősegély Vonal: 116-123**

Kötélék - Érd térségi Közösség a Családokért,
www.csaladikotelek.hu, info@csaladikotelek.hu

Névtelen Utak Alapítvány (Anonymous Ways Foundation),
Budapest www.nevtelenutak.com, nevtelenutak@gmail.com,
+36 70 664 9497

Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei
Szervezetének **NYITOTT-Ház Anya-Gyermek Segítőotthona**
www.voroskeresztanyaotthon.hu, anyaotthon@voroskereszt.hu, +36 70 933 8575

További szervezetek, női tereket működtető női csoportok elérhetőségeit talál az **Anyaközpontok Magyarországi Hálózata** honlapján.

